

HYNEK JOJO POLÁK

DEKADENTNÍ DIVADLO BERUŠKA

Zatímco soubor Fiasko se pomalu rozpadá, dochází v poslední době k velkému rozmachu tzv. DDB. Veškerý úspěch tvorby tohoto souboru je založen na předem připravených a dokonale propracovaných scénářích, od nichž se účinkující v průběhu hry odchyľují jen minimálně. Při psaní scénářů postupují tvůrci podle metody na sebe lepení fóřů, až vzniká jakýsi celek, pro nějž je nejtrefnějším označením slovo sračka.

Důležitou roli by zde měly hrát herecké výkony, ty však u většiny účinkujících poněkud pokulhávají. Samotný ústní projev a gestikulace pak k vytvoření opravdu hodnotného díla nestačí. Člověk se diví, jak mohou mít s něčím takovým vůbec úspěch. Leč mohou.

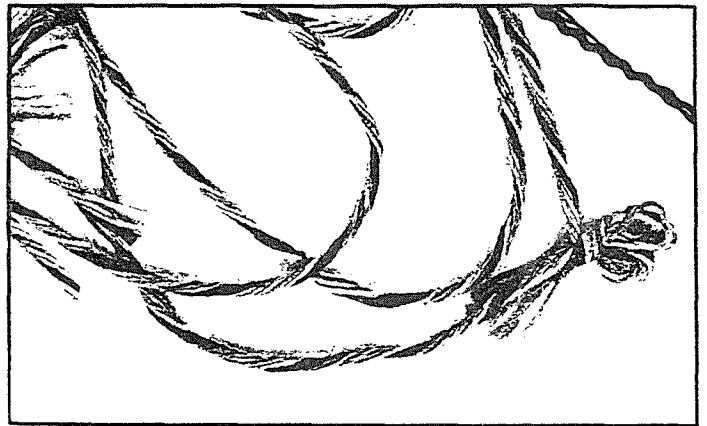
První (experimentální) hrou Samopal tvůrci doslova překvapili hranické publikum, které bylo téměř nadšeno. A tak se chlapci rozhodli ukázat své umění i mimo Hranice. A zde nastává zásadní přelom v jejich tvorbě, přestávají hrát jen tak, jaksi z radosti, hlavním cílem jejich snažení se stávají peníze a sláva.

Hra Samopal II (Hadi v bufetu) uvedená na setkání divadelních souborů v Ostravě r.1991 nepřinesla vcelku nic nového. Také další dvě hry uvedené mimo Hranice, a to v Ostravě hra Proměny a deviace a v Olomouci Jack Rozparovač, postrádaly nové nápady a originalitu.

Za jistý pokrok ve vývoji můžeme považovat hru Tři mušketýři, s obzvláště zdařilou duchařskou scénou, ve které došlo k zavedení dalších dvou herců na jeviště. Celkově byla hra však jako obvykle slabá. Výrazného posunu k lepšímu jsme se nedočkali ani u hry Havran. Mladí tvůrci sice překvapili nezvyklým umístěním jeviště a obrovským modelem Havrana, jehož zhotovení muselo dát jistě hodně práce. Další překvapení se však ani sebezpozornější divák nedočkal. Zatím

poslední hra Huvran, která měla premiéru na Setkání netradičních divadel ve Valašském Meziříčí v březnu 1992 ukazuje zcela jasně, kam tvorba mladých divadelníků pomalu, ale jistě spěje. K cíli, kterým je dosažení úplné stereotypnosti divadelního projevu v jednotlivých hrách.

(z přednášky proslovené 29. dubna 1992 na první veřejné projekci filmů UC)



A pro zamilované:

x x x

Upadne v zapomnění

Noc

Z ní ústa prsa oči

Šířící se geometrickou řadou

Na místech kudy prošla Eva

Přivítá tě nazpět jménem

Jak bys ji proto nepoznal

Budeš-li mít stále před očima

Její ústa prsa oči

Dvě tečky telegrafu

Celé hodiny pomlk

Vašima rukama probleskne

Závan elektrických tramvaj

Z nábřeží

Celý se roztřeseš

Jako srdce žraloka

Které si nechali na palubě

Jeho tělo zatím obrací vlna za vlnou

Jazyk tříští mezi zuby

Prasklý hlahol z lodi

Že už se sítě zatahují

Jako opona.

(20. srpna 1992)

Bylo příliš pozdě na to, aby někdo mohl tu šílenou tmou rozsvítit. Kanál seděl za stolem a ušmudlanýma rukama přepočítával týdenní tržbu. Bankéřské zaměstnání mu hodně vynášelo. Nemohl se nabažit pocitu boháče. Znovu a znovu bral do rukou ohmatané bankovky, mnul je v prstech, přikládal si je na tváře, mazlil se s nimi, zpíval jim, povídal si s nimi, vyprávěl jim finanční anekdoty a dlouho do noci se jim pak smál. Jakmile ovšem bankovky usnuly, potřeboval jít ven, odpočinout si. Krev mu pod spánky zuřivě bušila a obličejové svalstvo se třáslo jako rosol. Vzrušení. Vyplízl se opatrně z domu a zamířil do ne-dalekého parčíku. Chvilí se tam procházel, ale brzy jej přepadla nevolnost, musel sejít z cesty, dál mezi stromy a keře, a přemýšlet jak je člověku, když je mu špatně.

Orloj několika úderů oddělil jeden den od druhého, byla půlnoc. Začínala Hodina duchů. Vzdělanec se podnapile ploužil ulicí, vždycky když se blížil k nějaké lampě, krok za ním se z černého vzduchu vyloupl jeho vrávoravý stín. Ve chvíli, kdy lampu minul, stín jej předběhl a Vzdělanec mu sotva stačil. Byl unaven po několikahodinové pítce. Krom pouličních lamp městečko již drahnou dobu spokojeně oddechovalo pod hladinou tmy a labužnický si vychutnávalo noční ticho. Při vzpomínce na prázdnotu a chlad vlastního bytu toužil Vzdělanec po tom, aby musel někomu vysvětlovat jakto, že se vrací tak pozdě a jak si to vůbec představuje, nedat domů ani korunu a všechno propít.

Na kraji parčíku jej z otupělosti smyslů vytrhla veverka. Uviděl ji asi sto metrů před sebou, s oříškem v předních tlapkách tam seděla a rozhlížela se. Takovou jsem vždycky chtěl, uvědomil si a rozběhl se za ní. Běžel jak nejrychleji právě dokázal. Kanál stojící opodál se otočil, hlavou mu proběhlo: Před čím ten muž utíká? Někdo ho pronásleduje! Někdo mě pronásleduje! Zmocnil se ho strach. Rozběhl se také. Veverka Vzdělance včas zahlédla a stačila utéct, dorazil na místo pozdě, zastavil se a těžce oddechoval, nemohl popadnout dech. Uslyšel za sebou rychle se blížící dusot Kanálových nohou. Obrátil se. Někdo mě pronásleduje, došlo mu a znovu se dal do běhu.

Už nemůžu, už nemůžu, říkal si vdychu Vzdělanec, ale běžel. Bylo mu

jasné, že tohle tempo mu dlouho nevydrží, a tak se rozhodl hledat úkryt v nejbližším domě. Dveře byly otevřené. Rychle zdolal tři patra, vrzání jeho bot se rozléhalo po chodbách a budilo nájemníky. Zvolnil a do šestého patra vyšel už docela pomalu. Schoulil se na jeden schod a přikryl se rohožkou. Tady mě snad hledat nebudou, uklidňoval se a pot mu stékal po tvářích. Podíval se na hodinky, v té husté hnusné tmě nic neviděl, otočil proto vypínačem, světlo se rozlilo po domě jako převrhnutá sklenice. Bylo třičtvrtě na jednu. Vyleštěné stěny kolem odrážely obraz jako zrcadlo. Vzdělanec si všiml svého zjevu. Zúžené krví podlité oči, šedivé vlasy, stařecké vrásky a navíc i pár ošklivých ran, které si způsobil několika ošklivými pády cestou sem. Byl si odporný, nedokázal se na sebe dívat už ani minutu, zhasnul a dal se do usedavého pláče. Myslel si, že by ho někdo mohl zaslechnout, přijít k němu, pohládit ho a říct mu, že s tím obličejem může klidně pracovat někde v cirkuse, nebo tak.

